

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. I. Vtrum vnâ & eâdem adoratione sit adoranda diuinitas Christi & eius
humanitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

pter infinitam eius excellentiam, alia tribuatur Angelis & hominibus, propter dona supernaturalia; alia Regibus, Magistratibus, viris doctis, &c. propter perfectiones naturales.

Nam cultus Deo debitus & adoratio quae ei exhibetur, ex usu Scholasticorum dicitur latría. Cultus qui exhibetur propter perfectiones creatas supernaturales, generali nomine vocatur à Scholasticis *dulia*; & quae species observantiae. Propter perfectiones naturales exhibetur civilis cultus, qui ad observantiam politicam pertinet. Ex quibus patet non solum Deum posse honorari, de quo tamen latius in sequentibus.

Notandum 1. excellentiam non tantum esse causam propter quam possit adorari id quod huiusmodi excellentiam in se formaliter continet, sed posse etiam esse causam adorandi id quod illam aliquo modo respicit. unde adoratio alia dicitur absoluta; alia respectiva.

Notandum 2. Deum summo genere adorationis esse colendum, neque cultum & adorationem illi debitam posse communicari ulli creaturae; quod apud omnes est indubitatum: cum enim sit adorandus propter infinitam suam excellentiam, quae nulli alteri est communicabilis, constat cultum latría nulli alteri posse deferri. Ut autem patet ex ratione facta, non debetur Deo cultus distinctus propter diversa eius beneficia vel attributa; cum non tribuatur nisi ratione infinitae excellentiae simpliciter &c. quae est unica, & quae saltem debet apprehendi implicitè ut Deus adoretur.

5. Externa signa quibus aliquem adoramus, non sunt ex rei natura determinata; sed varia esse possunt, ut patet ex Scriptura & usu gentium; soleamus enim aliquem interdum honorare apertione capitis, genuflexione, corporis demissione, osculo manus vel propriae vel alterius &c. unde nisi apud aliquam gentem signa determinata sint assumpta ad cultum alteri deferendum, omnibus illis modis possumus aliquem adorare. Dixi nisi apud aliquam gentem &c. quia cum per adorationem velimus alium honorare & nos illi submittere, pendeat autem ex instituto quibus actibus alium censeamur honorare; constat rempublicam posse praescribere signa, quibus alium adoremus; quae constitutione posita, non erit liberum cuilibet particulari alia signa adhibere saltè in publico: quia huiusmodi signa in tale republica non possunt censeri signa submissionis sui & testimonium excellentiae alterius. Quod dictum est de republica, longè potiori iure dicendum est de Deo; posse scilicet determinare signa quibus adoretur. ubi

6. Aduerte cum externa signa non sint ex se & natura sua determinata ad vllum cultum in particulari, debere spectari ex affectu exhibentis nam sunt signa cultus latría vel *duliae*, vel alterius; vel etiam, an sint irrisoria. Eadem enim genuflexio Deo exhibitae ex affectu eius qui huiusmodi signum exhibet, est adoratio latría si exhibeatur B. Petro, est adoratio *duliae*; exhibita regi, est signum observantiae civilis & politicae. Possunt tamen exterius ex circumstantiis interdum dijudicari esse signa huius vel illius cultus, vel etiam irrisoria; ut patet in genuflexione militum, qui Marci 15. dicuntur positi genibus Christum adorasse.

7. Non solum signa sunt ex se indifferentia ad quodvis genus cultus; sed etiam ipsum nomen adorationis, quod non solum sumitur pro veneratione quae Deo exhibetur, sed est generale, ex sua institutione significans quamcunque venerationem exhibitam

alteri in signum submissionis. unde non statim ut in Scriptura, vel etiam in ecclesiastico scriptore legitur nomen adorationis, concludi debet agi de cultu exhibito Deo, vel etiam de alio religioso, & multò minus si illud nomen usurpetur à profano scriptore; sed ex varijs circumstantiis est considerandum. Et quidem nomen adorationis in Scriptura interdum sumi pro cultu Deo exhibitò notius interdum est, quàm ut pluribus probari debeat; ita sumitur Exod. 20. Non adorabis ea. Matth. 4. Deum tuum adorabis & illi soli seruias. Ioannis 4. Veni hora, & nunc est quando veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu & veritate: ubi enim agitur de adoratione per sacrificium, quod utique soli Deo potest exhiberi. Sumitur etiam pro cultu viris sanctis exhibitò, patet ex Act. 10. ubi Cornelius procidens ad pedes Petri adoravit eum. sumitur pro cultu politico Gen. 23. ubi dicitur quod Abraham adoraverit filios Heth. cap. 23. Iacob adoravit fratrem suum Esau 3. Reg. 1. Bethsabee adoravit David, & alibi. Generalis etiam sunt Hebraei מִשְׁחָה *mischa*, & ἱεραία *hieraiá* similiter & Graeci ἱερὰ *hierá* & ἱερουργία *hierourgia*, quibus Ecclesiasticorum scriptorum usu ἱερά *hierá* accipitur pro cultu diuino, seu qui soli Deo exhibetur: ἱερά *hierá* verò accipitur pro cultu qui exhibetur sanctis.

ARTICVLVS I.

Utrum una & eadem adoratione sit adoranda diuinitas Christi & eius humanitas?

RESPONDET vnicam esse adorationem ex parte eius qui adoratur; ex parte tamen causae, posse dici plures adorationes.

Vult docere quòd licet sint plures causae adorandi Christum, sit tamen una persona quae adoratur: quod probat in fine corporis ex canone 8. Concilij primi Ephesini, ubi dicitur: si quis audeat dicere assumptum hominem coadorandum Deo Verbo &c. quasi alterum cum altero; & non potius una supplicatione veneratur Emmanuel iuxta quòd Verbum caro factum est, anathema sit. idque est de fide contra Nestorium, qui duas in Christo constituebat personas.

ARTICVLVS II.

Utrum humanitas Christi adoranda sit adoratione Latría?

SUPPONIT ex articulo precedenti adorationem propriè exhiberi subsistenti; partes verò vel naturas, ut sunt aliquid ipsius subsistentis seu suppositi, non adorari per se, seu ea non adorari secundum se, sed coadorari dum adoratur suppositum cuius sunt partes vel natura: v. g. dum adoratur homo, coadoratur corpus, similiter & animas quae secundum se non adorantur. Quamvis autem aliquid non subsistens non adoretur per se, potest tamen alteri esse ratio cur adoretur. hoc praemisso

Respondet 1. si humanitas sit obiectum adorationis quòd cum Verbo adoratur, eam esse adorandam adoratione Latría, ea nimirum quae ipsi Verbum adoratur, cui coadoratur humanitas tanquam illius natura. Prob. ex Damasc. lib. 4. de fide cap. 3.

Respondet 2. si consideretur ut ratio adorandi, eam non esse adorandam adoratione latría, seu Christum non esse adorandum latría ratione humanitatis ornatæ omni genere gratiarum, sed *dulia*. Unde in fine corporis dicit, ita scilicet quòd una

& eadem

Adoratio alia absoluta, alia respectiva.

Signa adorationis varia esse possunt.

Respublica potest praescribere signa adorationis.

Signa adorationis spectari debent ex affectu exhibentis.

Marc. 15.

Adoratio est nomen ex sua institutione significans